

Тақырып: Филогенетикалық ағаш. Кладограмма

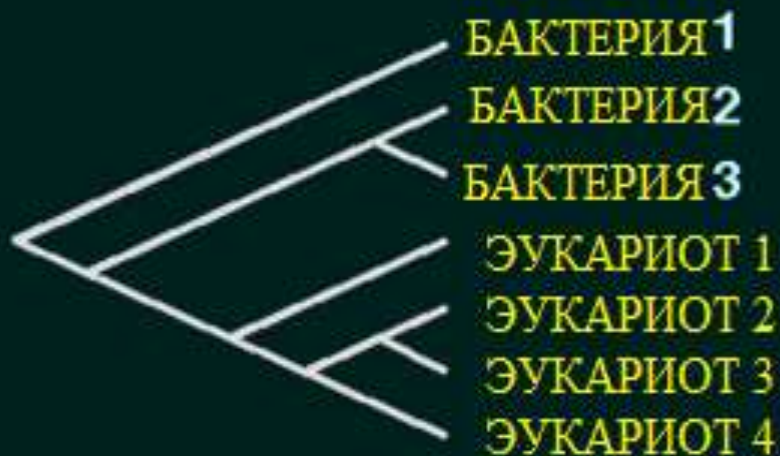
10.1.1.2 кладограммалар мен
филогенетикалық ағаштарды түсіндіріп беру

Күтілетін нәтиже:

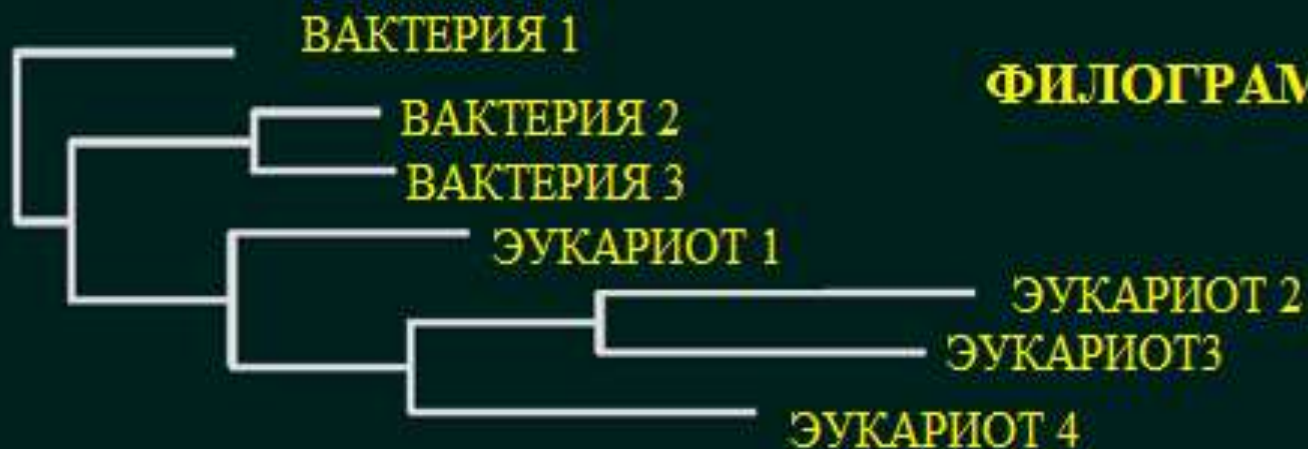
- Филогенетикалық ағаш. Кладограмма деген не?
- Кладограмма түрлерін анықтайды
- Филогенетикалық ағаш пен кладограмма айырмашылығын біледі
- Кладограмма құрастыра алады

- **Филогенез** ағзаның физикалық және генетикалық сипаттамалары арасындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарға негізделген ағзалардың эволюциялық қарым-қатынасын көрсететін ағаш.
- **Кладограмма** ағзалар арасындағы эволюциялық қатынасты көрсететін тармақталған диаграмма (ағаш) болып табылады

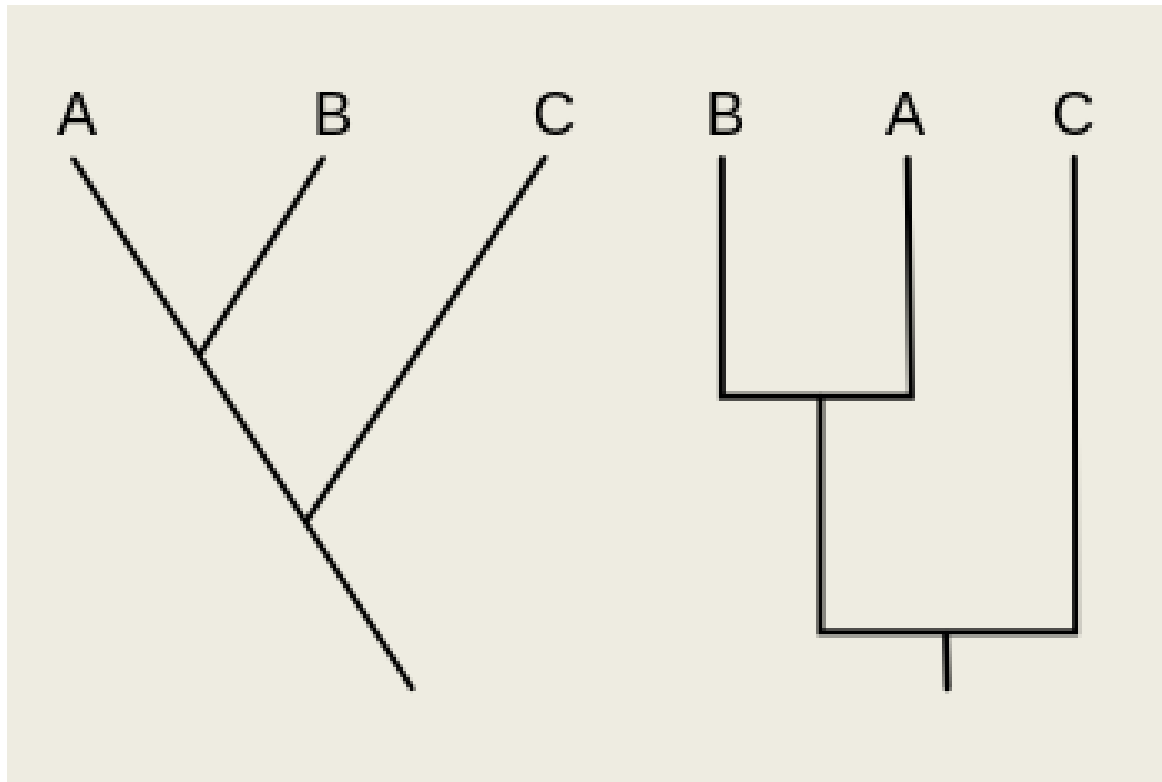
КЛАДОГРАММА ЖӘНЕ ФИЛОГРАММА

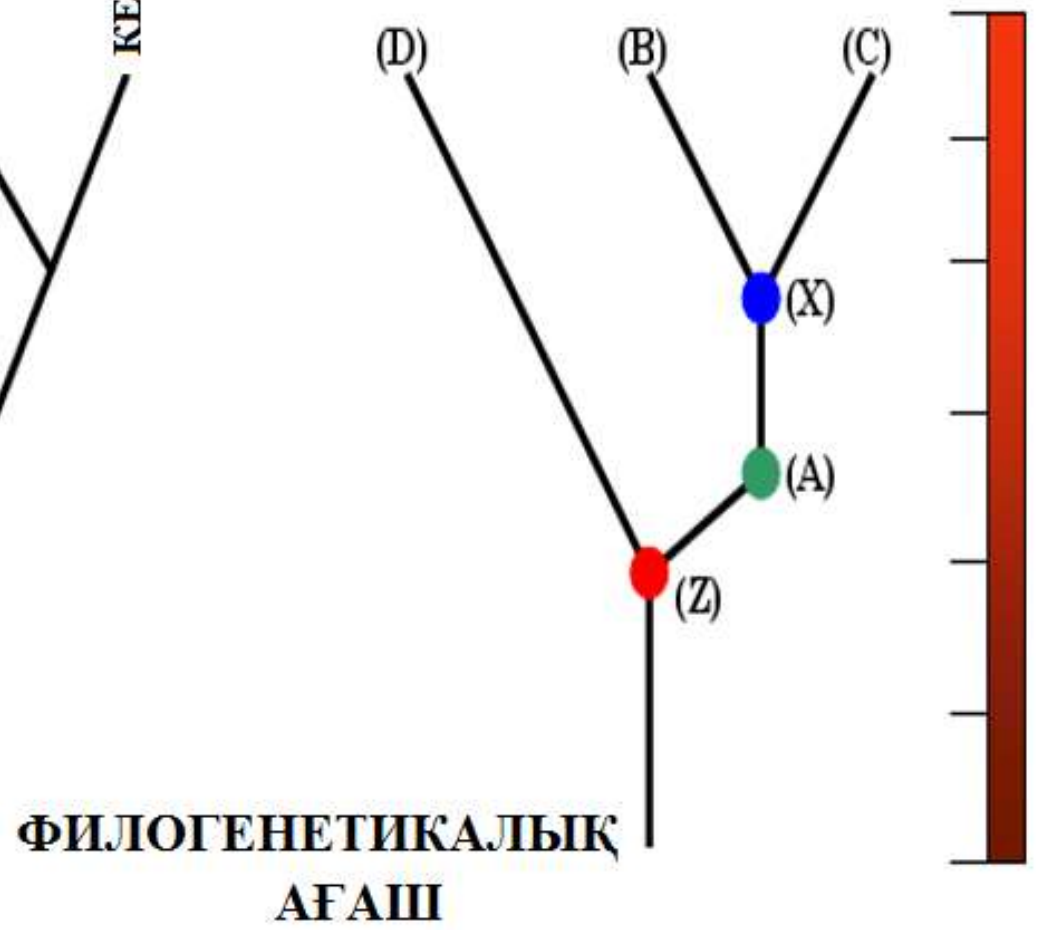
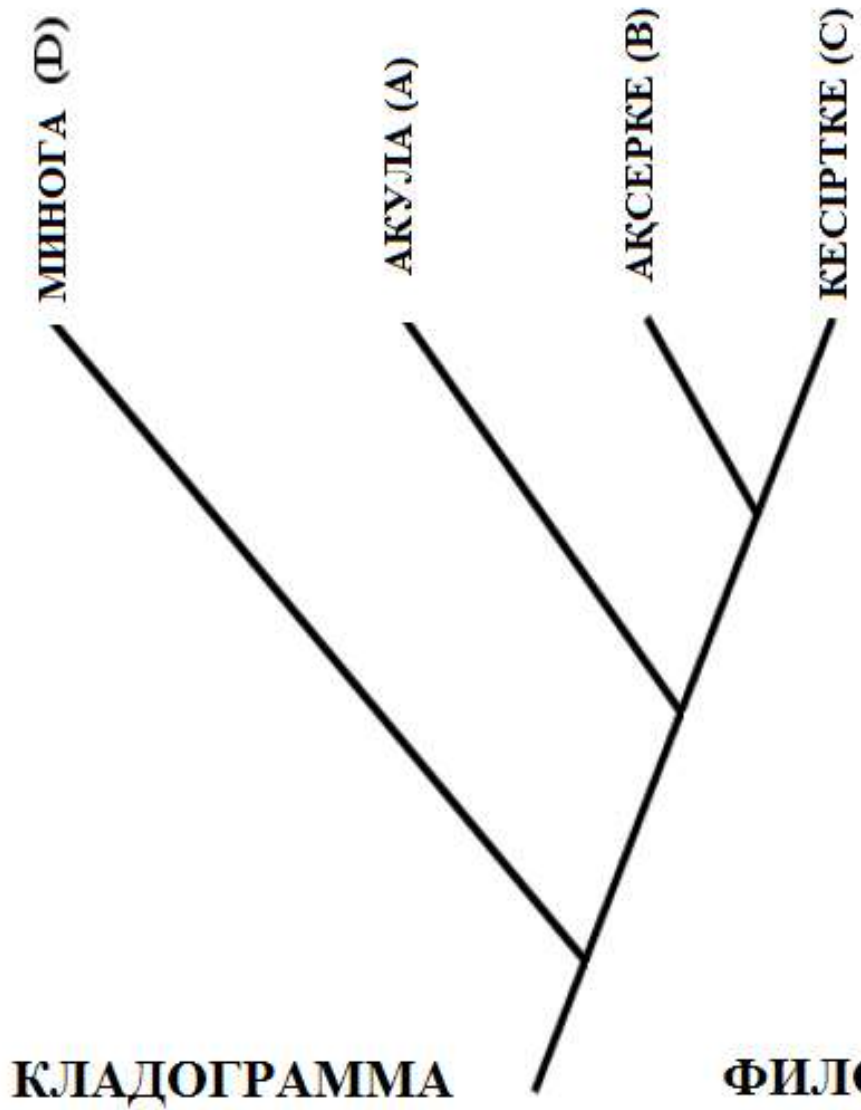
КЛАДОГРАММА

ФИЛОГРАММА

Екі бірдей кладограмма. Сызба әдісіндегі айырмашылықтарға қарамастан, екі кладограммаларда да бірдей ақпарат бар: А және В таксоны С таксонына қарағанда бір-бірімен тығыз байланысты.

Кладограмманы оқу

- Бұтақтардың ұшы салыстырылатын түр немесе басқа таксондар (ағзалар тобы) болып табылады.
- Ағаштың ұштары тұқымдық/ таксон болып табылады және база ұрпақтың ортақ бабаларынан тұрады.
- Бөлімшелер екі таксонның ортақ атасын білдіретін тораптар деп аталатын нүктелерде кездеседі.
- Бір тораптан бөлінген екі ұрпақ бауырлас топтар деп аталады.
- Біртұтас ата-бабаларымызды және ортақ бабаларымыздан дамыған барлық ұрпақтарды қамтитын ағзалар тобын клада деп атайды.
- Топтан тыс - зерделенген топтардың қайсысының ата-бабаларының қайсысы болып табылатындығын анықтау үшін пайдаланылатын топтан тыс ағзалар тобы.
- Топтан тыс құрамында әдеттегі ата-ана сипаты бар, бірақ топта кездесетін ерекшеліктер жоқ.

КЛАДОГРАММА

А және В жақын топтар

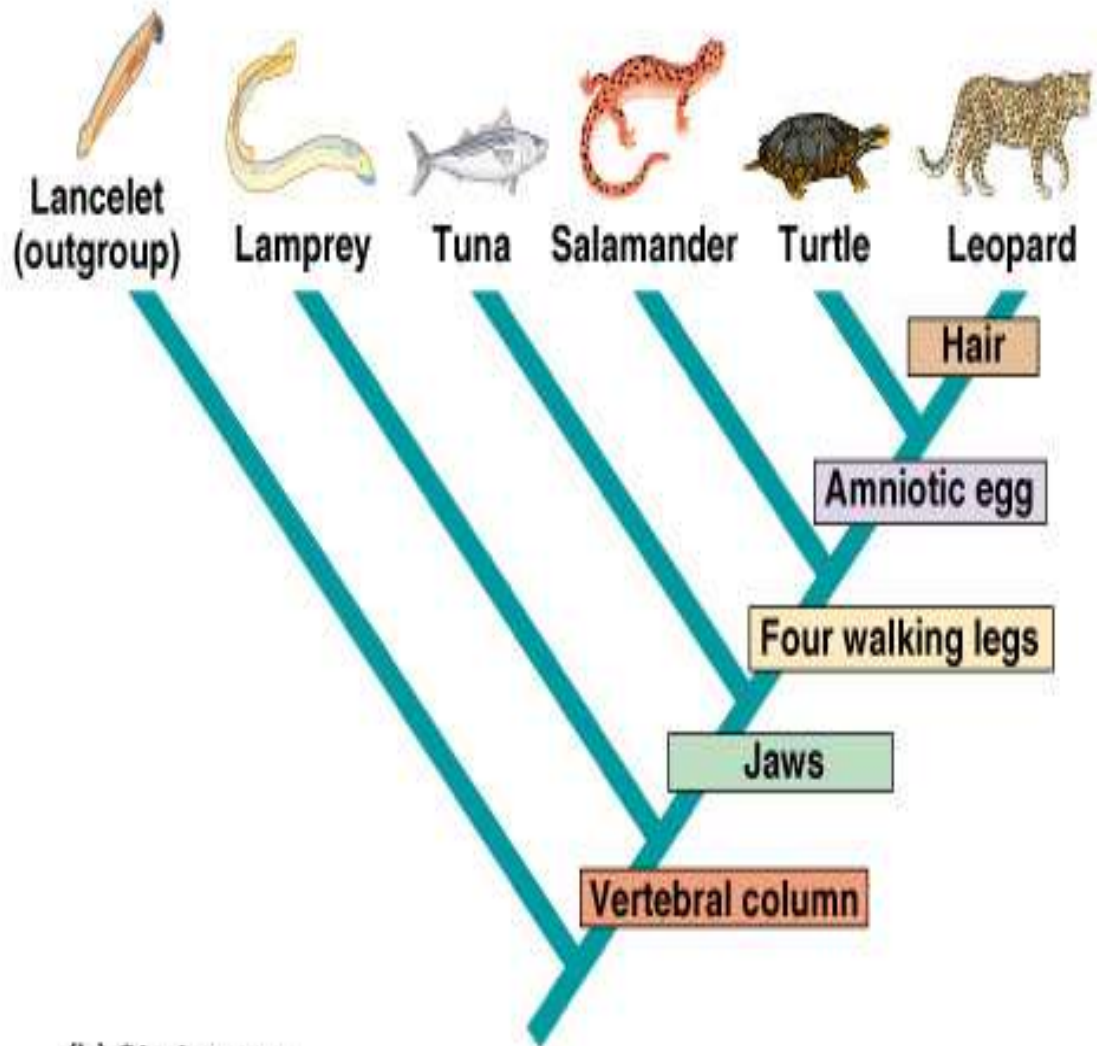
Топтан тыс

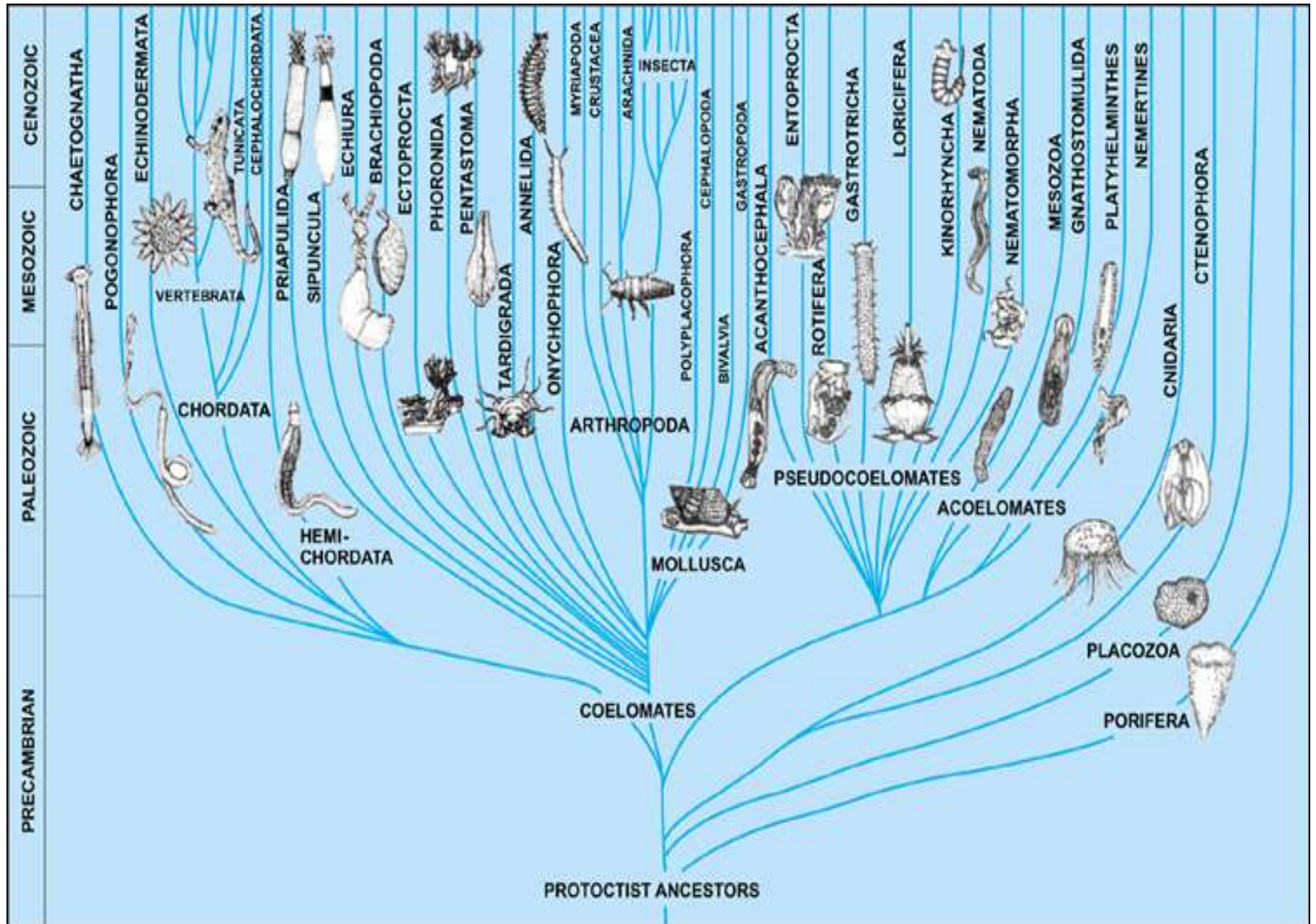

CHARACTERS

	TAXA					
	Lancelet (outgroup)	Lamprey	Tuna	Salamander	Turtle	Leopard
Hair	0	0	0	0	0	1
Amniotic (shelled) egg	0	0	0	0	1	1
Four walking legs	0	0	0	1	1	1
Jaws	0	0	1	1	1	1
Vertebral column (backbone)	0	1	1	1	1	1

(a) Character table

Қолданылған ресурстар:

- Интернет көзі
- Кладограмм мен филогенетикалық ағашты құру әдістемелері сипатталған бірнеше презентациялар:
- <https://mipt.ru/upload/a3d/05.Trees.12.10.10-arphko2rahs.pdf>
- <http://900igr.net/prezentacija/biologija/evoljutsija-73628/filogeneticheskie-derevja-eto-gipotezy-61.html>
- http://bioinformatics.ru/downloads/pdf/bioinfo9_09.pdf